

ΣΕΒ

*Έρευνα και Ανάλυση
Παρατηρητήριο Ανταγωνιστικότητας*

*Τεύχος 21
Ιούνιος 2004*

Δελτίο Ανταγωνιστικότητας

**Πως τα εμπόδια στις σχέσεις των επιχειρήσεων
με το κράτος επηρεάζουν την ανταγωνιστικότητα των
ελληνικών επιχειρήσεων**

Η ανταγωνιστικότητα της ελληνικής οικονομίας βρίσκεται σε χαμηλό επίπεδο σε σύγκριση με άλλες οικονομίες της Ευρώπης, χαμηλότερα ακόμα και από χώρες της διεύρυνσης. Οι εξωγενείς παράγοντες ενίσχυσης των αναπτυξιακών επιδόσεων – χαμηλά επιτόκια, Κ. Π. Σ., ολυμπιακά έργα, – αρχίζουν βαθμιαία να εκλείπουν με αποτέλεσμα να γίνεται δυσκολότερη η διατήρηση υψηλών ρυθμών ανάπτυξης.

Σε αυτά τα πλαίσια καθίσταται επιτακτικότερη η ανάγκη για ισχυροποίηση των ελληνικών επιχειρήσεων και στήριξη της επιχειρηματικότητας. Ο ρόλος του κράτους αποτελεί σημαντικό παράγοντα προς αυτή την κατεύθυνση.

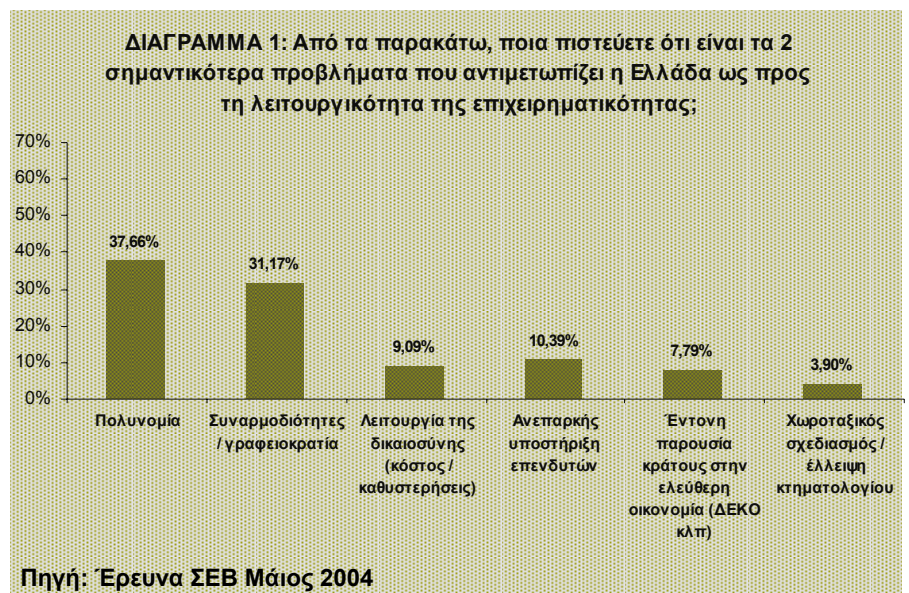
Σύμφωνα με πρόσφατες και σε εξέλιξη ακόμη έρευνες του ΣΕΒ η ανταγωνιστικότητα της ελληνικής οικονομίας επηρεάζεται σε μεγάλο βαθμό από νόμους, ρυθμίσεις και νοοτροπίες οι οποίες θεσπίζονται από το κράτος με θετική προδιάθεση, αλλά λειτουργούν στην πράξη ως εμπόδια της επιχειρηματικότητας και κατ' επέκταση επιβραδύνουν τους ρυθμούς ανάπτυξης της χώρας.

Οι σημαντικότεροι από αυτούς είναι:

- ✓ η φορολογία
- ✓ το μη μισθολογικό κόστος εργασίας
- ✓ η γραφειοκρατία και η πολυνομία
- ✓ η ανεπάρκεια υποδομών που παρέχει το κράτος
- ✓ η ελλιπής εκπαίδευση του ανθρώπινου δυναμικού.

I. Πολυνομία Γραφειοκρατία Διαφθορά

Αν συνδυαστούν η γραφειοκρατία και η διαφθορά γίνονται το σημαντικότερο εμπόδιο στην επιχειρηματική ανάπτυξη. Ένα μεγάλο ποσοστό εταιριών πιστεύει πως οι επιχειρήσεις αντιμετωπίζουν σημαντικά προβλήματα εξαιτίας της πολυνομίας που επικρατεί στην Ελλάδα, ενώ το ίδιο περίπου ποσοστό δηλώνει ως δεύτερη αιτία αυτών των προβλημάτων τη μεγάλη γραφειοκρατία (Διάγραμμα 1).

Είναι χαρακτηριστικό ότι σε ερώτηση προς τις επιχειρήσεις για το τι πρέπει να κάνει το κράτος για την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας, η καταπολέμηση της γραφειοκρατίας συγκεντρώνει πάνω από το 50% των απαντήσεων (Διάγραμμα 2).

Επίσης στα αποτελέσματα της έρευνας WEF – ΣΕΒ του 2003, η γραφειοκρατία αναφέρεται ως ο περισσότερο προβληματικός παράγοντας για την επιχειρηματικότητα στην Ελλάδα (Διαγράμματα 3 και 4). Η διαφθορά κατέχει

επίσης υψηλή θέση.

Και οι τρεις παραπάνω παράγοντες αναφέρονται

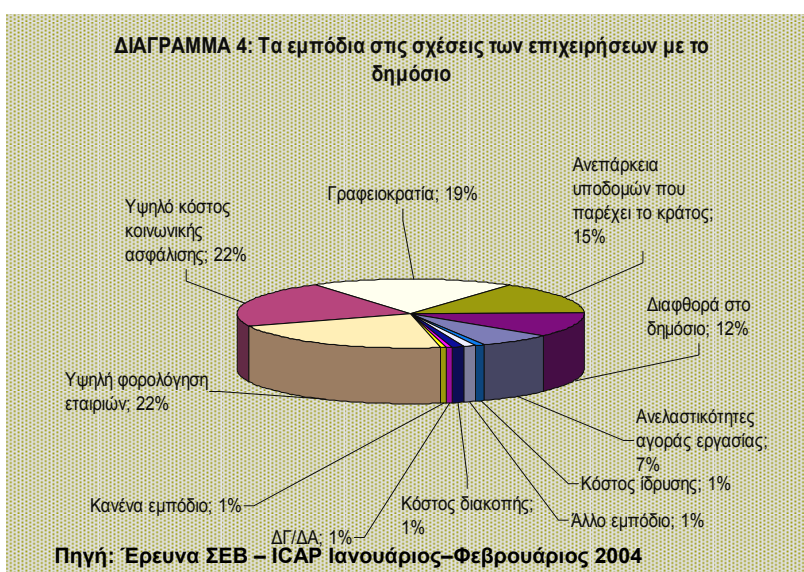
επίσης και ως προβλήματα για το ξεκίνημα μιας επιχείρησης.

II. Υποδομές

Οι υποδομές που παρέχει το κράτος συμβάλουν καθοριστικά στη λειτουργικότητα των επιχειρήσεων και στη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας. Οι υποδομές αυτές αναφέρονται στη κατασκευή οδικών δικτύων στην αναβάθμιση των λιμανιών, των σιδηρόδρομων και των αεροδρομίων.

Παράλληλα η αναβάθμιση των δικτύων τηλεπικοινωνιών, η καλύτερη ποιότητα του δικτύου παροχής ρεύματος και η επάρκεια των ταχυδρομείων είναι παράγοντες που βοηθούν στην βελτίωση της ανταγωνιστικότητας. Η ανεπάρκεια των παραπάνω υποδομών επισημαίνεται από ένα αξιόλογο ποσοστό εταιριών ως ανασχετικός παράγοντας στην επιχειρηματική δράση (Διάγραμμα 4).

III. Μη μισθολογικό κόστος εργασίας – Ασφαλιστικό σύστημα

Το μη μισθολογικό κόστος, το κόστος κοινωνικής ασφάλισης, σύμφωνα με τις δηλώσεις των επιχειρήσεων είναι το μεγαλύτερο εμπόδιο στην ανταγωνιστικότητα σε σχέση με την αγορά εργασίας (Διάγραμμα 5).

Επίσης, το υψηλό κόστος των υπερωριών αλλά και οι διάφοροι περιορισμοί σε πιο ευέλικτη κατανομή χρόνου εργασίας αποτελούν προβλήματα αναφορικά με την λειτουργία της αγοράς εργασίας στην Ελλάδα.

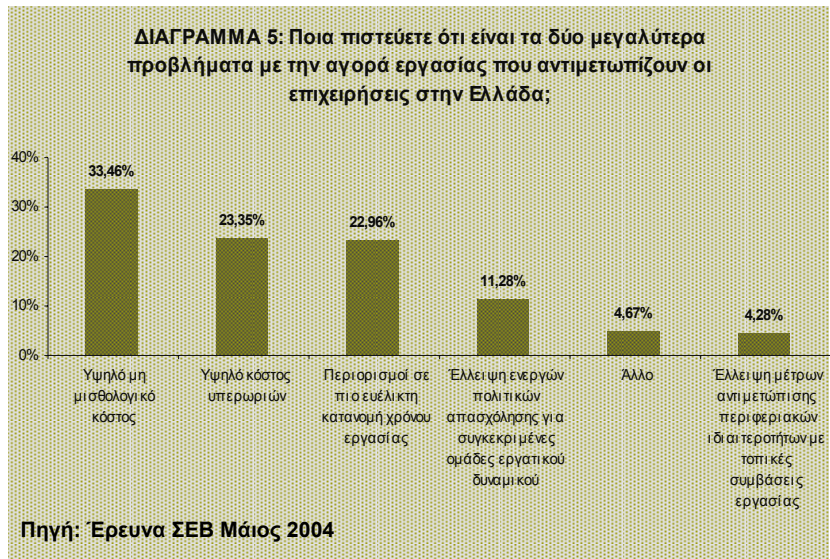
IV. Φορολογία

Το φορολογικό πλαίσιο είναι ένα ακόμη εμπόδιο στις σχέσεις των επιχειρήσεων με το κράτος.

Στην έρευνα WEF – ΣΕΒ του 2004 οι ελληνικές επιχειρήσεις δηλώνουν πως το φορολογικό σύστημα είναι πολύπλοκο και περιοριστικό και το φορολογικό βάρος υψηλό.

Σε έρευνα του ΣΕΒ (Μάιος 2004) ως σημαντικότερα προβλήματα στην ανταγωνιστικότητα του φορολογικού πλαισίου της Ελλάδας αναφέρονται ο υψηλός συντελεστής φορολογίας, η ασαφής και περίπλοκη φορολογική νομοθεσία, οι λογιστικές διαφορές καθώς και οι πρόσθετες φορολογικές επιβαρύνσεις (Διάγραμμα 6).

Από την άλλη, το ένα τέταρτο περίπου των εταιριών της

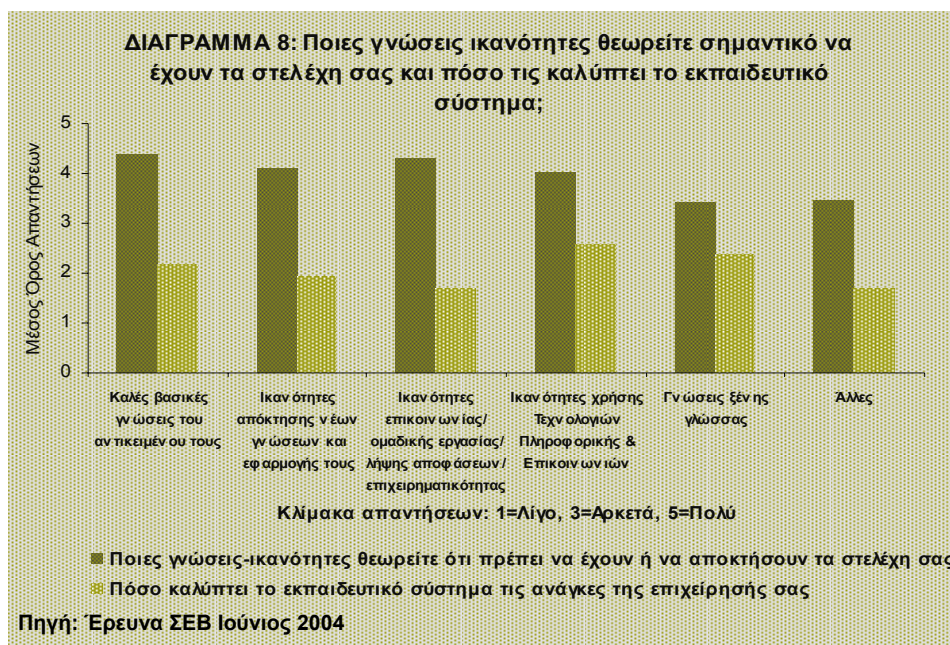
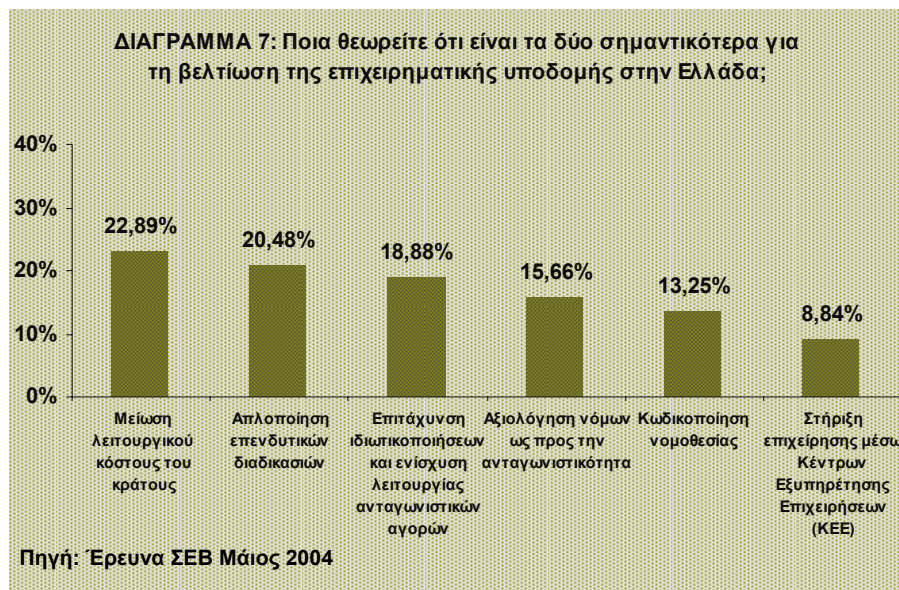

παραπάνω έρευνας δηλώνει πως εκείνο που πρέπει να κάνει το κράτος, ώστε να ενισχυθεί η ανταγωνιστικότητα των ελληνικών επιχειρήσεων, είναι να δοθούν φορολογικά κίνητρα για επενδύσεις (Διάγραμμα 2).

V. Επενδύσεις – Ιδιωτικοποιήσεις

Η μείωση του λειτουργικού κόστους του κράτους είναι αναγκαία για τη βελτίωση της επιχειρηματικής υποδομής στην Ελλάδα όσο και η απλοποίηση και η επιτάχυνση των επενδυτικών διαδικασιών.

Η επιτάχυνση των ιδιωτικοποιήσεων και η ενίσχυση της λειτουργίας ανταγωνιστικών αγορών θεωρείται επίσης ένα από τα σημαντικότερα θέματα για τη βελτίωση της επιχειρηματικής υποδομής (Διάγραμμα 7).

VI. Ανθρώπινο δυναμικό – Εκπαίδευση

Ακόμη ένας σημαντικός παράγοντας, που επηρεάζει την ανταγωνιστικότητα των ελληνικών εταιριών, είναι το κατά πόσο η εκπαίδευση που παρέχει το κράτος, καλύπτει τις ανάγκες τους για το ανθρώπινο δυναμικό τους.

Οι περισσότερες επιχειρήσεις έχουν ανάγκη από καλά εκπαιδευμένα στελέχη σε όλες τις ειδικότητες. Παράλληλα, θεωρούν εξίσου σημαντικό το ανθρώπινο δυναμικό τους να έχει ανεπτυγμένα κάποια επιπλέον χαρακτηριστικά όπως ικανότητες επικοινωνίας, ομαδικής εργασίας, λήψης αποφάσεων, απόκτησης νέων γνώσεων και χρήσης νέων τεχνολογιών. Ζητούν

επομένως ολοκληρωμένες προσωπικότητες, με σφαιρική εκπαίδευση την οποία δεν παρέχει το ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα σε ικανοποιητικό βαθμό, σύμφωνα με την άποψη του μεγαλύτερου ποσοστού των επιχειρήσεων που πήραν μέρος σε έρευνα του ΣΕΒ για τις ειδικότητες αιχμής (Διάγραμμα 8).